

Snakk om etikk

Naughty or Nice.... Julehilsen fra Etikkrådet

LINE BJERKLUND PEDERSEN, LEDER FOR NTFs ETIKKRÅD

Året er på hell, det nærmer seg jul og for mange er det på tide å gjøre opp status for året som er gått. Barn skriver ønskeliste, og det sentrale spørsmålet henger i lufta: Har de vært snille i år?

Selv om dette gjerne er knyttet til barns ønsker om julepresanger, tenker jeg at det er et spørsmål vi alle kan stille oss selv: Har vi vært snille i år?

Snill er et ganske bredt begrep, men hvis vi definerer det med ord som *god, rettferdig, ærlig og omtenssom*, kan vi alle reflektere litt over vår egen fremferd.

Ved åpningen av årets landsmøte sa NTFs president at vi som tannleger ikke kan skylde på noen andre. Med det mente han at vi selv står ansvarlige for vår tannlegegjerning. Jeg er utrolig glad for den presiseringen, fordi den utgjør kjernen i NTFs etiske regler.

Vi må som tannleger selv stå inne for våre diagnoser, valg av behandling, oppførsel overfor pasienter og kollegaer, krav om refusjon, og eventuelle skader vi er så uheldige å påføre våre pasienter. Uansett om vi driver egen klinikk, er assistenttannleger, jobber i en tannklinikkjede eller i Den offentlige tannhelsetjenesten, ligger ansvaret på den enkelte tannlege.

Selv om dette omhandler yrkesetikk, handler det også om hvordan vi som enkeltmennesker oppfører oss og hvilke grunnverdier vi har.

Representantskapet har vedtatt at Tannlegeforeningens etiske regler skal revideres frem mot neste representantskap. En gruppe bestående av et representativt utvalg av tannleger og noen tillitsvalgte er i gang med arbeidet. De nye etiske reglene vil være tuftet på de fire etiske grunn-prinsippene i medisinsk etikk:

Å gjøre godt

Å ikke gjøre skade

Sannhet

Rettferdighet

I stedet for konkrete paragrafer, som i stor grad er bundet opp mot lover, vil de etiske reglene reflektere hva det vil si å utøve yrket vårt innenfor disse prinsippene.

Jeg opplever at mange kollegaer har begrenset innsikt i foreningens arbeide innenfor etikk. Samtidig har de store forventninger til hvordan foreningen skal forholde seg i disse sakene.

De etterlyser inngripen overfor adferd de mener er feil og forhold som oppleves som urettferdige. Svært ofte er ikke disse forholdene etiske problemstillinger, og skal behandles av helsetilsyn og statsforvalter. Noen etterlyser også sanksjoner, og det kan man forstå hvis man mener at urett er begått.

Vi mener også at foreningen skal være tydelig i sitt syn på hva som er god yrkesetikk. Men vi synes det er viktig at enhver tannlege går i seg selv og sørger for at deres adferd er i tråd med de samme retningslinjene. Vi er kollegaer og vi vet at vårt yrke kan være utfordrende. Vi bør kreve like mye av oss selv som vi krever av vår kollega. På samme vis bør vi ikke være så raske til å kritisere, når vi så meget godt vet at vi selv kan gjøre feil.

Vi er en yrkesgruppe som befolkningen har stor tillit til. De har liten mulighet til å vurdere våre behandlingsoalternativer og må stole på oss. Vi krever også tillit fra Helfo når vi ønsker at kun våre vurderinger skal ligge til grunn for krav om refusjon. Vi må vise oss denne tilliten verdig. Våre pasienter skal kunne stole på at vi gjør gode valg for dem.

Hva kan du si når nissen spør? Naughty or nice?

Har du gjort ditt beste for å behandle pasienter og kollegaer på en god måte? Har du gjort ditt beste for å unngå å gjøre skade? Har du forholdt deg til gjeldende regler og lover? Er du mot andre slik du ønsker at de skal være mot deg?

Svaret må ikke nødvendigvis være JA på alle punkter. Hvis dette har fått deg til å rette blikket mot deg selv og satt i gang litt refleksjon, har i alle fall vi i Etikkrådet fått akkurat det vi ønsket oss til jul.

Vi ønsker dere alle en riktig god julefeiring!